

LOVAC I VILA*

*Izvodi vlašić LOVAC VILU svezanu verigom zlatnom i ruke
naopako kordunom, dovede ju prid kneza. VILA govori.*

VILA:

Moj lovče gizdavi, molim te Boga rad, sa mnom se ustavi na polju malo sad. Da malo postoju jadovna na polju da zbrojim svu moju s tužicom nevolju.	
Da čuje ovi grad i u njem sva mlados kô me je gorki jad obujmil i žalos: na moje tužice neka se svak skupi od plačne uzice jeda me tko iskupi;	5
ovdi mi zač vele od Boga slavan dar trgovci da žele kupovat lijepu stvar, a navlaš ovaku kad ljepos zamjere, dali bi stvar svaku i zlato bez mjere, ter kom se očuti od mene plačni glas, zlato će prosuti i blago u saj čas.	10
Tere će odbrojiti dukata zadosti i mene sloboditi od velje žalosti.	15
Tebi će bit blago, a ja ću bez tuge veselo i drago vrnut se u luge; ti ć' blago toj imat što primiš za mene, a ja ću uživati dubrave zelene;	20
ti ć' vesel hoditi, a ja ću s vilami zvjerenje loviti lukom i strijelami.	

* Naslov ovog prikazanja u izvorniku glasi: *Drugo prikazanje također složeno po neznanu pisaocu. Govoru lovac i vila*. Ovdje donosimo skraćeni naslov, poznatiji u književnoj historiografiji.

Ustavi se LOVAC i govori.

LOVAC:

Robinjice mlada, a ti se ustavi u polju ter sada grozni plač pripravi: i plači i cvili ter, kako hoč' sama,	25
tvoj obraz pribili polijeva' suzama, i klikuj do nebes i nebo da čuje, tko u ropstvu sužan jes, kako se tuguje; zašto je običaj: tko u ropstvu ostane ter čuti gorki vaj, cvilit mu ne brane.	30
A ja toj sam sudim – neka ti je toj znati – ki drugo ne žudim neg tebe prodati, dukate da broju, a ti se slobodiš i u lugu tuj tvoju ljepotu provodiš.	35
Sloboda zač je stvar koja [...] ne može nikadar ni [...] [...]*	
I tvoja taj ljepos, u ropstvu ka hodi, znaj da me na milos i ljubav privodi, ter neću ja za te, kako ćeš poznati, uscjene i plate velike pitati:	40
ako tko sad za te meni će odbrojiti hiljade dvije zlate, slobodna ti ćeš bit. Suzami čim grozno polijevaj tvoj obraz i velmi žalosno prostiri plačan glas, na milos otkuda jeda se tko zgodi	45
ter tebe od truda za pjenez slobodi i da se tko sade sa mnome uscijeni ter tvoj plač i jade veseljem izmijeni.	

VILA LOVCU:

Hvala ti, hvala ti, moj lovče gizdavi, i da ti Bog plati na tojzi ljubavi!	50
---	----

* Dio teksta u rukopisu oštećen i nečitljiv.

A ja ću plakati i želno cviliti
 i na moj plač zvati svaki stvor na sviti,
 da čuje svaki stvor u [...]
 pakljeni razgovor u ropstvu [...]
 I ti ćeš otirati nasilu suzice 55
 kad budeš razbirat mē s jadom tužice.

VILA počne tužiti:

S boljezni sve tuge tko želi da čuje,
 pod nebom nije druge da većma tuguje
 negoli mǎ mlados i cvili i tuži 60
 s dreseljem svu žalos er sasma sadruži,
 ter cvilim, vajmeh, ja bez goja i mira
 jak da mi sto zmija srdačce podira,
 i uzdah s tugami čemerno jadovit
 probija živ kami i pade na on svit,
 zač sudom svijeh boga tako sam suđena, 65
 u vezu neboga da hodim spućena,
 ter moju hudu čes sasma sam poznala
 mlađahnu ka me jes u ropstvo podala.
 Najprvo sve boge čijem sada klikuju
 od mene neboge cviljenje da čuju; 70
 klikuju sve zvizde odzgara i s nebes
 da vide mē gizde ku ćute sad boles;
 o žarko sunačce, tebi se molim još,
 gdi moje srdačce prohodi bridak nož;
 mjeseče još jasan, i tebi se molju, 75
 viđ moju boljezan i moju nevolju;
 viđ, svijetla Danice, molim se još tebi,
 jadovne tužice ke ćutim u sebi;
 još zovu sve gore, zovu sve planine,
 sve rijeke, sve more, polja i ravnine 80
 da čine pravi sud, mogu li – vajmeh – tač
 podnositi gorki trud i ovi gorki plač;
 zovu još livade, dubrave i luge
 na moj plač i jade, i žalos, i tuge,
 dubrave i luzi s livadom da vide 85

gdi ures moj suzi i lica sva blide.
 Sve zvijeri, sve ptice na moj plač još zovem,
 da vide suzice u kijeh sva plovem;
 od gore zelene sve vile još zovu
 i morske sirene da na kraj isplovu: 90
 sirene i vile da vidu uzice
 koje su sputile mē blijede ručice;
 zovu sve satire izglasa sa svu moć,
 zovu sve pastire da budu k meni doć,
 da vide boljezan i moj plač krvavi, 95
 što javi ni u san prije se ne objavi.
 Tihoga slavica još zovem tužna vil,
 u lugu stražica ki mi je vjerna bil,
 da moju boljezan i tužbe sve moje
 pripijeva u pjesan kod mene, joh, stoje. 100
 Građane i građanke još zove ures moj,
 seljane i seljanke na plačni nepokoj,
 da u plaču, nebogu, budu me združiti,
 er veće ne mogu od jada tužiti.
 Gizdave gospoje, i vi sve pridite, 105
 žalosti sej moje da sada vidite,
 ter ćete poznati tužnu me videći
 kako je plakati slobodu želeći.
 Vlastele prislavni, jošte ću molit vas
 da ste svi pripravn i čuti moj tužan glas, 110
 od suza usilos jeda vas k ljubavi
 privede na milos u ovoj državi,
 robinju kad mene cvileći čujete,
 od uze pakljene otkupit budete.
 Ljuvena mladosti, pozrite vi sada 115
 u veljoj žalosti gdi venem od jada;
 i vi, sve diklice, pozrite, molju vas,
 gdi grozne suzice poliju moj obraz;
 i vi, sve vladike, pozrite, molim vas,
 tužice velike i plačni moj poraz, 120
 rumeno mē lice na prešu gdi blijedi
 jak cvijetak ljubice kad slana povrijedi,

er me su priljute stignule tužice,
 gdi mi su stegnute uzicom ručice, 125
 od velje žalosti ter život moj cvili,
 gdi se su do kosti, joh, vezi upili;
 još mi je priljuto i tužit i plakat,
 gdi je zlatom smaknuto mē grlo i bil vrat;
 zatoj sam ja mučna od vele jur dana,
 er nijesam naučna hoditi vezana, 130
 ner zrakom od dzore prije ner se rasvane
 ishodit iz gore u ravne poljane
 i brati cvjetice razliko u goju,
 gdi rajski ptičice žubere i poju,
 od cvitja krunicu ter ti bih tuj svila, 135
 na rusu glavicu pak bi(h) ju stavila;
 livade i ravnine a pak bih ja ošla
 i u moje planine pojući jur pošla,
 ter ti bih u vijencu mlađahna ja vila
 u živom kladencu moj obraz umila, 140
 i obraz i lice, o mladci ljuveni,
 ruke do mišice u vodi studeni.
 Kad bih se umila, zlat bih pram od vlasa
 tutako pustila niz bil vrat do pasa,
 razbludno pojući u dzoru najliše, 145
 slavica zovući da sa mnom bigliše.
 Nesrećni, vajmeh, čas nu mi se tuj zgodi
 i tužni taj poraz pojući pri vodi,
 er potom bijeli dan Danica objavi,
 stiže me mrtvi san i zaspah u travi. 150
 Nu pride tužna noć, a gori dan bijeli
 koji me sa svu moć s veseljem razdijeli;
 er huda čes moja htjela je toj takoj,
 da ne ima pokoja ni mira ures moj:
 na me se namjeri pakljeni s tugom vaj – 155
 po lugu za zvijeri tekući lovac taj
 ter sa psi slijednici odsvud me opteče
 u drobnoj travici kom sunce isteče;
 pak malo ne izdahnuh od tužna poraza

proz sanak kad začuh lajanje od pasa 160
 i od lovac pobunu, za koju, vaj, sade
 srčano ja kunu nesrećne sve jade.
 Tuj tužna uspregoh iz trave zelene,
 u sebi ter reko: "Gusa je vrh mene,
 ali su izišli lovci u potjere 165
 tere su tuj s vižlji optekli kô zvjere,
 ali su izašli pastijeri ki sada
 i vukove našli tuj blizu kon stada."
 I reko: "Moj Bože, o višnji Bože moj,
 što ovo bit može, satiri nijesu ovoj, 170
 satiri zač da su, gorom bi svirili
 i sebe po glasu svireći otkrili."
 Nu hrte kad vidjeh i te pse slijednike,
 "Lovci su ovo", rijeh, "tuge su velike:
 spravlja se nepokoj i nemir krvavi, 175
 trebuje biti boj u ovoj dubravi,
 a ne vim što će bit, komu li dano jes
 da bude boj dobit, i s kijem je Božja čes."
 Tad trkač zlaćeni* i prosuh strjelice
 po travi zeleni kraj bistre vodice. 180
 I htjeh luk napeti da počnem strijeljati,
 nu hrti prokleti htješe me rvati,
 vremena ter ne bi, zač hotje čes moja
 da me tuj oznobi nebogu bez boja,
 zač lovac priteče s oružjem nemilo 185
 i ovu riječ reče: "Pridaj se ti, vilo!
 Pridaj se ti, vilo, i sa mnom ne bij boj
 ako ti jes milo sahranit život tvoj!"
 I reko da je zaman sad lukom boj biti,
 zašto je oružan ter me će dobiti, 190
 i odlučih bježati proz luge zelene,
 nu lovac navrati sve hrte na mene,
 i od pasa tej sile na mene napriješe
 i petne sve žile zubi mi odriješe.

* Nedostaje glagol *jāh* (uzeh)

kakve su tej uze nositi noć i dan;
 svjedoči vez zlati na grlu ki nosim
 kako je plakati da u Boga smrt prosim. 235
 Tim kunu ovi vez i uze proklete
 ke ovi mlad vitez u oni čas splete;
 još kunu hip i čas nesrećne kriposti
 ki lovcu da oblas vrh moje mladosti,
 nesreća ter sada toliko nesrećna
 u ropstvu mom vlada da nijesam slobodna. 240
 Nebeski svi bozi, vaš li bi ovoj sud,
 ter meni nebozi zadaste tolik trud?
 Vaše li odluke hotješe toj takoj,
 pakljen trud i muke da skonča život moj?
 Zašto li me ne stvori nebeska, vajmeh, vlas 245
 javorkom u gori u oni tužan čas,
 kad ja bih suđena od suda svijeh boga
 da hodim spućena u ropstvu neboga;
 zač voljah tuj milos od Boga prijati
 da tužnu mû mlados u javor obrati 250
 ner li se nazvati robinja tuđinu
 i zaman plakati u ropstvu gdi ginu,
 te bi mi, vaj, bolje dupkom se stvoriti
 negoli prik volje u ropstvu hoditi,
 neka bi grlica, kad javor povene, 255
 od mojijeh tužica činila spomene,
 ter da me tuj stoje – za žalos ljuvenu –
 cvileći pripoje u lugu zelenu;
 toj bi mi zadosti nebozi, jaoh, vili
 od Boga radosti da me tim nadili. 260
 Zač veća nije tuga ni žalos na sviti
 ner samu, bez druga grlicu viditi,
 za drugom toj ptici gdi se duh podira,
 na suhoj granici gdi tužbe razbira,
 ter tuži i cvijeli žalosna sred luga 265
 kad ju smrt razdijeli od vjernoga druga;
 i oni suh javor na komu tuguje,
 živ kami i mramor i lug ju vâs čuje,

gdi želno pribiva združena s tugami i sva se polijeva od jada suzami.	270
Među sve plaču moj, građani ljuveni, gizdavi perivoj u gori zeleni, gdi gojih lijepi cmilj i drobnu ružicu, kaloper, i bosilj, i kromu ljubicu, i razliko cvitje svakoga narava, ljeti i prolitje ka narav sazdava.	275
Još zimi urešen perivoj gdi je taj, vidi se tuj zelen zemaljski jakno raj, i tuj se razbire sva sladost medena, jedzero gdi izvire iz živca kamena,	280
i gdi je rajska slas slišaje sred gore, gdi šturci puste glas svečera do dzore; i od mnogo slavica rajski se glas ćuti kad zvijezda Danica nebom se uputi; a zvijeri uzdišu od slasti tolike	285
gdi gorom biglišu ptičice razlike; po lugu tuj hode poje se i sviri, a tance tuj vode s vilami satiri.	
Nesrećnom oblasti a sad mi pride rok promijenit na slasti ovi jad toli gork.	290
Još srce mē plače, jošte sam ja mučna, zač nijesam polače gledati naučna ni zgrade kamene ni zide tej vaše, neg luge zelene, ki pusti ostaše;	
tu je moj dvor i stan, gospodo pridraga, gdi škrobut i brštan plete se jednaga.	295
I tuj se moja čas u djevstvu sahrani s česvinom gdi je hras, o dragi građani, gdi je jelje, gdi je bor i gdi je planika, gdi je jasen, i javor i dubja razlika;	300
gdi je rajski lijes, ter tko bi tuj prošal, taj čas bi svoju svijes od slasti tuj ošal, zač miris ishodi gdi cavti svaki cvijet da duša ishodi deri tja na on svijet.	
I tuj sam ja vila, gdi su moji dvori,	305

razliko lovila zvjerenje po gori.
 Još žalim neboga, joh moje tužice,
 hladenca živoga od bistre vodice,
 gdi ruke umivah i lice pribilo
 i pjesni pripivah ljuveno i milo; 310
 nesreća gdi mene u lijepoj dubravi
 u veze pakljene i u ropstvo postavi;
 gdi moj luk i trkač ostavih (s') strijelami,
 i gdi me gorki plač sustiže s tugami.
 Što u toj dubravi, gdi ures moj ctješe, 315
 vukovi i lavi tužnu me ne izješe,
 gdi suze roneći u veljoj gorkosti
 lovcu se moleći da meni oprosti;
 prid lovcem tuj stoje, gdi ures moj cviljaše,
 mramor se nadvoje od jada dijeljaše, 320
 a tužni taj lovac, ki me tuj uhvati,
 jaki skup lakomac ne htje plač gledati,
 zač volje obrati da proda ures moj,
 da bude prijati pjeneza velik broj,
 neg da me slobodi; zatoj me po gradu 325
 svezanu sad vodi, robinjicu mladu;
 nu je s' zlatom taj kripas, pri kom sve ostaje,
 otkupit mû lipos nitkor se ne haje.
 Ako mi veli tko: "Što se si smamila,
 o vilo, ter tako taj si plač spravila? 330
 Nemoj tač vapiti u suze priljute,
 skoro ćeš zabiti sve tuge minute:
 trgovci prihode, ovdi su u polju,
 da tebe slobode za pinez na volju",
 taj mi je razgovor slišati jadovit, 335
 er vidim da nitkor ne pride na saj svit
 da ures moj gizdav – u ropstvu ki hodi –
 otkupi za ljubav i da me slobodi,
 ter kunem tuj kripas lakome naravi
 od vila ka lipos u zabit postavi, 340
 od tužna pjeneza lakoma zač narav
 mû ljepos poplesa i vjeru i ljubav;

tim venu i blidim i stinu jaki mraz,
 mramorna zač vidim srdačca sva od vas. 345
 Zatoj bih ja rada, pravo t' se govori,
 da pride smrt sada da me pri umori,
 od ove žalosti, vaj, da me rastavi,
 pokli nije milosti ni prave ljubavi.
 Sad sami čin'te sud, jaoh, je li grehota
 da trpim ovi trud ja mlada sirota, 350
 gdi s jadom uzdišu i plačne mê oči
 k nebesom uzdižu od velje žestoči,
 jeda ki od bogā po svojoj ljubavi
 nadahne sad koga u ovoj državi,
 rad moje ljubavi da mu se takmeno 355
 na milos pripravi srdačce kamen
 ter sasma zabude lakomos nemilu
 i mene da bude slobodit, jaoh, vilu;
 er tko bi otkupil moj ures, ki tuži,
 velmi bi poslužil i Bogu i duši, 360
 prid Bogom zač ništo ne može draže bit
 neg djevstvo pričisto od ropstva slobodit;
 zatoj se snebiva život moj, ki kuša
 što se Bog zabiva pri blagu i duša,
 ter moje cviljenje i uzdah s' suzami 365
 ne vidi smiljenje od nikog meu vami,
 zač ste vi narava, tako se meni mni,
 tvrđega od lava, trgovci ljuveni;
 er srčan kad je lav ter u lov udari,
 za milos i ljubav nijednu stvar ne mari, 370
 ner sebe sve kolje što gorom nahodi,
 čijem sebe zle volje i glada slobodi;
 nu se lav u gori loveći ne haje
 da tuj zvir umori ka mu se pridaje.
 Ovo je velika, pravo se može rijet, 375
 svijem ljudem prilika pod nebom na saj svijet.
 Nu ovi dar slavan od ove prilike
 vim da je vās zaman i bit će u vike,
 lakomos er sada, u ke je strmen jaz,

kraljuje i vlada s istokom zapad vās;	380
gospodo čestita, zatoj se smilite	
i od lava srdita priliku vazmite;	
čin'te mē cviljenje i moj plač jadovan	
i moje moljenje neka mi nije zaman;	
od lava zlosrda priliku primite	385
ter srca taj tvrda na milos prignite,	
da družbi mogu reć u našoj dubravi	
er milos mogoh steć prid vašom ljubavi.	

LOVAC:

Vid da si ti, vilo, sve zaman cvilila	
i liće tve bilo suzami polila,	390
a ne bî milosti od ove sve družbe	
da tebe oprosti od plača i tužbe:	
lakoma usilos tašto svijeh primože	
ter tvoja ta lipos prodat se ne može;	
nu pokli ćeš moja u te me uprti,	395
biti ćeš ti moja robinja do smrti;	
zatoj sad svû tužbu i svoj plač ustavi	
i sa mnom u družbu na moj se stan spravi;	
u moj ćeš doći dvor, gdi ti će svaki bit	
ljuveni razgovor kad budeš tamo prit.	400
Ja imam sestricu primilu i dragu	
i majku staricu i krotku i blagu;	
moja će sestrice na posluh tvoj biti,	
i majka starica tvrdo te ljubiti.	
S mojom ćeš majkom stât u miru i goju,	405
er će te njegovat ljepše neg kćer svoju,	
i drag će njoj biti tvoj ures gizdavi,	
ter te će ljubiti jak oči u glavi.	

VILA:

Očito poznaju jak da ja neboga	
u tužbi ostaju po sudu svijeh boga,	410
ter gorki plač i tužbe sasma me skončaju,	
od vilinje družbe gdi se ja rastaju.	

Je li trud pakljeni, svak more cijeniti,
 lijepi lug zeleni na oboru mijeniti?
 Da li ću gizdavu ja vila od gore 415
 promijenit dubravu na vlaške obore?
 Ako ću gorska vil ja vidjet taku stvar,
 moj Bože, ognjen stril s neba sad pošlji zgar,
 da tamo u gori nebozi, vaj, meni
 do bilje pogori vaš moj lug zeleni, 420
 sva zlen i trava tuj da bi zgorila,
 mâ mlados gizdava gdje se je gojila;
 jedzero toj slatko i bistro toj vrilo
 nalipom tutako da bi se stvorilo,
 neka se tuj gnijezde svi zmaji ognjeni, 425
 gdi gojih mê gizde pri vodi studeni;
 sve zmije priljute neka se tuj plode
 da zapru sve pute i drumke do vode,
 da lovac ni pastir ni obdan ni obnoć,
 ni vila ni satir ne može k vodi doć; 430
 ni ijedna ina zvir ni nebeske ptice,
 gdi je taj tužni vir od bistre vodice,
 er da tuj ne budu pri vodi zaspala,
 ja ne bih u trudu pakljenom ostala.
 Sad, lovče dragi moj, prije se ću zaklati 435
 negli ću obor tvoj u vijeke poznati,
 er mlados vilinska za sela nije slična,
 neg zelen planinska, gdi je zelen velična;
 zač djevstvo u selu trudno je shraniti
 i ljepos veselu od hinac braniti; 440
 i ne vim nositi ja vila opanke,
 negoli sprliti postole pritanke;
 i postav debeo, znaj, nije za mene,
 negoli tanak veo i tanke koprene,
 ni ovce ni koze u pašu goniti, 445
 neg napet luk nose zvjerenje loviti;
 i ne vim ja musti koze ni kravine
 ni ležat na pusti jakino vlahine;
 i nijesu pljevnice, pravo t' se govori,

za ovake djevice ni vlaški obori, 450
 ner cvijetje i trava, i luži zeleni,
 i lijepa dubrava i viri studeni;
 i ne vim ja tkati kostreti ni vune,
 ner biser nizati, vit vijence i krune;
 i ne bih za ništa gizdava ja vila, 455
 vaj, vlaška plandišta na luzijeh mijenila.
 Tim moja ljepota, kojom sad ti vladaš,
 kratka je života, moj lovče, neka znaš,
 zač ve smrt prihodi, blizu je kod mene,
 da me prije slobodi od uze pakljene, 460
 er žalos i tuga takoj me rascvijeli
 da srce iz kruga duhom se mom* dijeli;
 ter mrtva kad pasti ja budu, lovče moj,
 s kojom ćeš ti časti vrnut se na stan tvoj?
 Hoće li t' tamo reć, moj lovče ljuveni, 465
 da s' tvrdi mnogo već negoli lav bijesni?
 Er mramor studeni, vaj, da bi sad vidil
 moj čemer pakljeni, grozno bi procvilil;
 i zmaji i lavi još da bi vidjeli
 moj čemer krvavi, grozno bi cviljeli, 470
 a tvoja taj narav, koja trud moj ćuti,
 na milos i ljubav neće se prignuti.
 Zatoj te ja molju, sliši moj plačni glas,
 slobod' mi na volju ručice za mao čas,
 nu žalos veliku tere ćeš poznati, 475
 gdi sama smrt priku sebi ću zadati;
 neg se ću ja spraviti pritužna djevica
 ter se ću zadavit jakino sjenica,
 neka me smrt prika, pokli nije ljubavi,
 ranice bez lika prem sasma izbavi. 480
 O slavni vlastele, nu me sad sliša'te,
 po svijetu svud vele u slavi da sjate,
 pošten glas imate i pravdom još pravom
 razumno vladate ovi grad s državom.

* mojim

Sej mjesto obilno još vele zadosti,	485
gdi je žito i vino i svake radosti,	
maslo, med i mlijeko i pitnje sve sprava,	
jedinstvo veliko i mlados gizdava,	
i ravno još polje sred grada ovoga	
gdi je blaga dovolje i trga svakoga;	490
dva vir iz kamena još u njem govore,	
gdi voda studena lipsati ne more,	
ter zimi i ljeti i u vrijeme još svako	
rados je vidjeti gdi žubere slatko;	
i velmi bogato polje se toj čuje,	495
sve srebro i zlato u njem se trguje;	
biseru drobnomu već nije procjene,	
u trgu nijednomu nije mu zamjene;	
i razliko blago trgovci još vele,	
kamenje pridrago, prstenke i perle	500
i predena zlata štono je za vile,	
i čista skrlata i razlike svile;	
gospoje još nose biserne krunice	
za ures od kose i ruse glavice.	
Palače i zide, gospodo još moja,	505
tuđini kad vide i pjenez bez broja	
i blago razliko, svak se njih snébiva,	
otkuda toliko bogastvo ispliva.	
Još neka da znate, po svijetu svak pravi,	
da ste sve Dalmate natekli u slavi,	510
ne samo Dalmate, gospodo pridraga,	
neg još sve Hrvate skupivši jednaga.	
I vaši tornovi, gdi stoju okolo,	
jak s krunom orlovi bane se oholo;	
i od grada tvrđina, kôm vas Bog optoči,	515
od mnozih tuđina priječa se priz oči.	
Nu što ću sad rijeti, gospodo, molim vas,	
nemoj mi zazrjeti s prijekoram koji vas:	
rec'te mi – molim svijeh – čemu je taj hvala,	
pokli sam u noktijeh od lava ostala;	520
čemu je imanje i blago vaše toj,	

pokli nije ufanje slobodit život moj;
 lje me će rastavit od plača smrt prijeka,
 a vam će ostavit zabavu dovijeka,
 zašto je zabava i prijekor od ljudi 525
 mâ mlados gizdava prid vami da trudi,
 pri vašem gospostvu ter se ću skončati
 i plačna u ropstvu s duhom se rastati.
 Nu jeda pride čas, nebozi vaj meni,
 ter sputi koga vas ov sam bog ljuveni, 530
 ter ćete poznati što je tužba i žalos
 i gorčije plakati neg plače mâ mlados;
 toj će bit osveta, trgovci nemili,
 kad uza prokleta grozno vas rascvili;
 i ako koji vas ranicu očuti, 535
 dobro će taj poraz i čemer poznati.

LOVAC VILI:

Oto si zadosti u polju ti vila
 od velje žalosti suzice prolila,
 nu tvoj plač i tužbe i gorki jošte jad
 od ropstva i službe ne shrani tebe sad. 540
 Tijem pokli sad ne bi tko ovdi trguje
 za pjenez da tebi slobodu daruje,
 meni se sad para s tobome poći sam
 do družijeh pazara, jeda te gdi prodam,
 zašto ti od mene, da cviliš trista lit, 545
 bez plate počtene slobodna nećeš bit.
 A sama čini sud, zač razlog svaki znaš,
 bih li bio čovjek lud puštit te u tamaš,
 er tako lijepa stvar, gizdava i krasna,
 puštati nikadar bez plate nije lasna; 550
 to li ćeš obrati poč sa mnom na moj stan,
 život ćeš imati poštene i častan.

VILA:

O nebeska srdo, za kroč me slobodi,
 toli me, jaoh, tvrdo nebogu oznobi.

O zvijezde svjetlušte, vaš li sud krvavi u trude vjekušte mē djevstvo postavi?	555
O lijepa dubravo, gdi mi zao dan svanu, tako li bi pravo da u ropstvu ostanu?	
O slavni moj grade, kamo ti pohvala, toprv sam sve jade u tebi poznala	560
i velje žalosti očutih tužna vil, er mojoj mladosti ljubavi ne bi dil.	
I prije mnjah da će mraz plamom se stvoriti ner se ja isprid vas svezana dijeliti.	
Nu pokli toj takoj hotje mȃ huda čes da nosim ovakoj u ropstvu tužni vez,	565
moj knježe gizdavi, a ne bi nikoga da mene izbavi sužanstva ovoga,	
i nijedan trgovac ne htje me iskupiti ni ovi mlad lovac za milos pustiti.	570
Za stremen tvoj zlati i tvoga konjica daj me ti sam plati, izbav' me tužica!	
Tebi se pridaju, moj knego čestiti, er po svem poznaju milostiv da si ti.	
Nisi skup ni lakom, pravo t' se sad pravi, milostju neg svakom narešen s ljubavi;	575
tebe Bog nadari meu sve ostale svi kralji s česari da razum tvoj hvale;	
kraljice i gospoje jošte te poznaše, milosti rad tvoje hvalu ti svud daše;	580
i vȃs grad Dubrovnik govori još sade da s' pravi ljubovnik od suda i pravde,	
zatoj te ja molim, ne šteti pjeneza, čin' da se ne bolim, slobod' me od veza.	
Pomiluj ti mene, zač veće nije mi moć tužice pakljene trpjeti dan i noć;	585
zač nijesu, joh, muke gorčije na svijeti djevičke neg ruke svezane vidjeti.	
Što prašam ja sade, mala je toj plata, samo dvije hiljade daruj mi dukata.	590
[...] zli lovac toj, ter tko će toj dati,	

taj čas će život moj slobodan ostati.
 Ako me otkupiš, moj kneže ljuveni,
 i slobodnu pustiš k dubravi zeleni,
 neharna neću bit na tojzi ljubavi, 595
 zelen ću vjenčac svit u mojoj dubravi
 i cvijetja nabrati, što ti ću iz luga
 po vihru poslati kako verna sluga.
 Još ti ću divica poslati u dvore,
 tihoga slavica otuda iz gore, 600
 ki ti će biglisat, moj kneže, u dvoru
 i tebe pripivat s Danicom u dzoru.
 Jastreba i orla, neka ti je još znati,
 kragujca i sokola ja ti ću poslati,
 neka znaš ja vila što u gori, kneže moj, 605
 tamo sam gojila, gdi mi je perivoj;
 jeljenak još gizdav i košuta živa
 s lavicem za ljubav tebi se dariva,
 neka znaš ja vila koje sam, kneže moj,
 zvjerenje lovila po gori zelenoj; 610
 od lava još kožu ja ti ću poklonit,
 na sebi što nošu* kad gredem lov lovit,
 ako me (ć') slobodit od uze pakljene,
 toj ti će na dar bit s poštenjem od mene;
 to li me ć' držati s poštenjem na službi, 615
 s tvojem ću ostati dvorkinjam u družbi:
 ja ti ću djevica, tako mi bit zdravo,
 vranoga konjica sedlati gizdavo,
 er volim ja s tobom na službi ostati
 negoli da se mnom gizdaju hurjati; 620
 zač bi prije ja vila smrt prijeku obrala
 negoli rustiku sluga se nazvala,
 er veće nije jada ni veće žalosti
 neg rustik da vlada ovakom ljeposti.

* nosim

LOVAC *knezu*:

Ôvo me tva milos, moj knego, priteže vilinear da lipos sada t' se odveže, zač nijesam ja lovac (a sam Bog toj vidi) takovi lakomac, kako vil ova di. Tijem vila i zlat vez tebi se dariva, s poklonom do nebes da s tobom pribiva.	625
A sad te ja molju, ako ju ć puštati, puštaj ju na volju, već nemoj krsmati. To li ju ć za tvoj dvor držati na službi, rajski ćeš razgovor š njom imat u družbi.	630
Taj ti će djevica, moj knego gizdavi, njegovat konjica po zelenoj travi; taj ti će djevica popijevat u dvoru istočna Danica kad sine u dzoru;	635
tvojoj bi milosti suđena, neka znaš, da od nje ljeposti razgovor ti imaš i službu ostalu, što srce tve žudi, nu Bogu daj hvalu ki ti je prisudi.	640
A što me toj kori, hurjatin da sam ja, toj lažno govori, po sunce koje sja, er nijesam od hurjat, neg dobre podrijeti, plemenit i bogat i pošten na svijeti.	645
Naši su svi stari, otkli Bog svijet sazda, bili katunari uvijek i sada; bili su knezovi i jošte knezuju, i naši dvorovi nadalek se čuju.	650
Polače imamo prislavne zadosti u koje primamo prijatelje i gosti. Tuj nitkor ne mine, tko drumom putuje, što vinca ne pine i što se ne čtuje;	655
i kada boljare na gozbu zovemo, srebrne pehare po stolu prospemo. Imamo zadosti obilja svakoga i svake radosti po daru od Boga. Pun je dvor nevjesta, toli su gizdave,	

nadalek sva mjesta ljepotom proslave,	660
i kad se gdi skupe, krasno se gizdaju,	
tere im sve župe nenavid imaju.	
Nevjeste tej mlade ne nose modrine,	
neg svione kavade i skrlate fine,	
i od njih tuj svaka bisernijem je speta	665
puci kolik šaka od glave do peta.	
Košuljne kolare još kad bi ti vidio,	
ni na 'edne dinare ne bi ih procijenio.	
A što su rukavi, na prsijeh što li vez,	
moj knego gizdavi, krasan je to ures!	670
Ne nose opanke, ne nose opute,	
čizmice neg tanke zelene i žute	
ali okolice bile i crvene	
i tanke bječvice krimizom vezene,	
ter, kneže moj mili, kad bi ti gledati	675
gdi hruste u svili kad počnu šetati,	
rekao bi tuj stoje: "Ovoj su vladike	
i prave gospoje od krvi velike!"	
Kad li se u tance i u horu priprave	
ter kliknu pjesance izglasa gizdave,	680
rekal bi u taj čas: "Ovu slas Bog stvori,	
sladi je ovi glas neg od vile u gori!"	
Ako ja opanke pronosim sada, znaj	
za mlade junake obuća er je taj,	
i lovcem nije časno postole nositi,	685
zač u njih nije lasno za zviri skočiti.	
Zadosta baština* još, knego, imamo	
i razlika vina u naš dvor slijevamo.	
Sokola mitara imamo velik broj,	
koji bi za cara dostojni, kneže moj!	690
A što su jastrebi, kragujci mitari –	
govoru ja tebi, rajske su toj stvari.	
Imamo paripe i konje od boja	
gizdave i lijepe, kojijeh je bez broja.	

* vinograda

Još pravo govoru ja tvojoj milosti:	695
hranimo u dvoru dvorana zadosti,	
dvorkinja imamo, koje su tuj s nami,	
njimi se gizdamo jak nebo zvijezdami.	
A što su obori, moj knego čestiti,	
višnji Bog ne stvori ljepšu stvar na sviti:	700
dvorna su taj stada s pomoći od Boga,	
veće pet hiljada imamo drobnoga;	
pastira još dvornijeh i kmeta, i sluga	
i volov ornijeh* saviše dva pluga;	
ulišta i pčela još nas Bog dobavi	705
veće neg sva sela u ovoj državi;	
masla je i mlijeka i k tomuj slanine,	
udaća velika i svake jestine;	
svakojijeh glotina i žita lijepa,	
i sočiva ina, i kupus i rjepa.	710
Rad Božje ljubavi, moj kneže čestiti,	
učini sud pravi, koje sam podrijeti:	
jesam li boljirin, jesam li plemenit	
vlasteoske krvi sin i vjelmi imovit.	
Toj li ćeš doći k nam, moj kneže, u dvor moj,	715
tamo ćeš vidjet sam istina je li toj;	
zač tamo u seli bolje ćeš poznati	
ali smo vlasteli ali smo hurjati.	
A ovo na pospjeh spravih se stanu sad,	
ako što ludo rijeh, oprosti Boga rad!	720

Svrha

* oraćih